

01/11/2023

Лучинданска академија поводом 160 година Цетињске богословије: Историја Богословије је наша историја

Као и сваке године, и вечерас је у организацији Митрополије црногорско-приморске и Богословије Светог Петра Цетињског, одржана у крипти Саборног храма Христовог Васкрсења у Подгорици, на празник Светог Петра Цетињског и Светог апостола и Јеванђелисте Луке, традиционална свечана Лучинданска академија. Ова Лучинданска академија је посебна, јер се ове године обиљежава јубилеј, 160 година високошколског образовања у Црној Гори и јубилеј прве богословске школе 1863-2023.

На самом почетку, камерни хор Богословије под диригентском палицом ђакона Михаила Лазаревића, отпјевао је тропар Светом Петру Цетињском Чудотворцу, а затим се присутнима обратио протојереј Благоје Рајковић, ректор Цетињске богословије.

Он је захвалио свима који су дошли да увеличају славу Богословије и прославу јубилеја, подсјетивши још једном да ове године обиљежавамо

значајну годишњицу. Додао је да ова Цетињска богословија није могла одмах да се заметне јер околности то нису дозвољавале, али је послужила као сјеме из којег је изникла и данашња Цетињска богословија, али и читаво више и високо образовање у Црној Гори.

Отац Благоје је такође нагласио да она не престаје да даје плодове, а није случајно да је баш у овој години јубилеја изникла и Православна гимназија у Подгорици. Ректор Богословије Светог Петра Цетињског је још једном свима пожелио добродошлицу свима и захвалио онима који су се потрудили око вечерашњег програма.

Након кратког наступа камерног хора Цетињске богословије, свечану празничну басједу је изговорио професор Миомир Ђуришић.

Свечана лучинданска бесједа професора Миомира Ђуришића

Ваше високопреосвештенство, часни оци, драги пријатељи,

у почетку бјеше Ријеч, а Слово дође послије ријечи.

Ријеч је људска снага која му служи и никад не одлази низ вјетар. Ријеч смо ми, онакви какви јесмо. Добри, лоши, зли. А слово материјализује ријеч. Иза сваког слова се крију наше очи и наше мисли. Слово је слика сваког појединца и читавог народа. А наш народ је имао своје слово још од Григорија Дијака. Зетска Света гора на Скадарском језеру била је штампарија прије штампарије. А Ђурађ се словом бранио од сабље.

Онога трена када је старац Макарије запечатио потоњу књигу, а Ђурађ Црнојевић оставио сабљу и књигу у аманет Митрополиту Вавили, Црна Гора се борила за дан. Сабљом је размахивала, а књигу није стигла да чита од мрака!

Онда је Свети Петар Цетињски посвједочио вријеме да слово више вриједи од сабље и јатагана. Баш у вријеме кад је херој тополски дунуо живот српској души, Свети Петар је писао Доситеју Обрадовићу и договарао како да зрно претвори у слово. То је вријеме када су Наполеоноци војници, са скадарским Турцима, кренули на Црну Гору. Свети Петар Цетињски је мијењао заробљенике за олово. Људе за олово, а олово у слова.

У томе времену, у бурном жилишту, рођен је онај који је све тајне видио и знао. Знао је да је дошло вријеме да не бира свештенике по храбрости и

љепоти. Знао је да свештеници морају да слушају ријеч Божију, а учитељи ријеч народа, а да тај народ слуша њихове ријечи и чита њихова слова. Јер ријечи се слушају, слова се читају, а дјела се броје.

И тако... ријеч по ријеч, слово по слово, прије 160 година настаде на Цетињу Богословска школа. Почетак рада Богословије није догађај, то је процес. Богословска школа је библиотека свих наших написаних књига до тада и штампарија свих будућих књига од тада до данашњих дана!

Историја Богословије је наша историја. Она је чувар народног духа и традиције. Увијек када је Богословија живјела своју пуноћу, народ је доживљавао просперитет. Када је Богословија била на распећу, народ био загубљен на путевима који су му се слаткорјечиво нудили.

Деценије су пролазиле, деценије искушења и напретка. Школа ке мијењала име... некад богословска, некад богословско-учитељска, а резултати су били исти. Образовани свештеници, посвећени Богу и народу, ширили су своје знање и вјеру гдје год су се окренули. Зрно које је клицу заметнуло у Цетињску богословију, давало је своје плодове свугдје гдје је наш народ расијан.

Цетињска богословија је живјела тамо гдје живот траје између два рата и била окренута ка истоку. Зато је испуњавала своју мисију. Своју мисију је испуњавала и због тога што ју је финансирао онај који ништа није тражио заузврат, од њеног рођења па до смрти царске Русије.

Онда су дошли неки камени људи. Преплавили земљу и тврдили да што је некад било – није било. Прекинули рад Богословије, убијали учитеље и свештенике. Убили Митрополита. Послали су челичне птице да прекрију небо и скину капу Црногорцима. Ипак, свјedoци смо да се свијећа Цетињске богословије није угасила. Напротив. Три деценије пламти лучинданским сјајем!

Неко вријеме, живовао сам на Цетињу и то ме учинило бољим. Пео сам се на Орлов крш, обилазио Дворац краља Николе, молио се Светом Петру Цетињском, боравио у Гимназији, палио свијећу Ивану господару. На Цетињу сам гледао и ректоре и професоре и ученике Богословије. Често ми се дешавало да учим од њих. Мјера њихових искушења, знања, вјере, мјера је стасавања Цетињске богословије у духовни темељ. Сада и убудуће.

На крају, на Цетињу сам видио онога коме камење поста имање и који је зборио умјесто нас. Он и Цетињска богословија су први у наше име рекли:

Њихово је "некад било", наше је "догодине"!

Услиједио је наступ сопрана, Милице Лалошевић која је извела четири композиције, а затим је Душан Бурић, ученик 3. разреда Богословије, говорио одјељак "Привремена богословија" из књиге Школе у Црној Гори. Одломак из Горског вијенца "Три сердара и два војводе", уз гусле је отпјевао млади народни гуслар Секуле Церовић, а Милица Грујичић, ученица Православне гимназије "Свети Сава", говорила је стихове такође из Горског вијенца.

Чули смо и Рахмањинова у извођењу хармоникаша Ивана Держијева, као и три традиционалне пјесме, које је на виолини извела Душица Кордић, уз клавирску пратњу Николе Вучковића. Одјељак "О школској икони" из књиге М. Костића је читао Душан Бурић, а Петар Букилица је на гитари извео композицију "Убавој нам Црној Гори по тексту проте Јована Сундечића.

На самом крају програма, камерни хор Богословије извео је народну химну Онамо, намо, као и Химну Светом Сави.

Тијана Лекић

фото: Борис Мусић

mitropolija.com